

Természeti és művészeti nevelés a Montessori – szellemiségű Keve – suliban

„A szellem hangja a szíven keresztül szóljon, mert csak így talál meghallgatásra.”

Rousseau

Ahhoz, hogy a valóságot megismerjük, nem csak tudományos ismeretekre, hanem a világ értékeinek, szépségeinek felfedezésére és átélésére is szükség van.

Napjainkban egyre inkább hangsúlyozzák a természeti és művészeti nevelés fontosságát, hogy képes legyen az ember megtalálni a helyét az egyre bonyolultabb világban. Ez a gondolat már Maria Montessori pedagógiájának céljai között is szerepelt. A kozmikus nevelés segítségével már egész kisgyermekkorban megkezdődik ez a folyamat.

A természeti nevelés, nem köthető egyetlen tantárgyhoz sem, felkelti az érdeklődést, a kíváncsiságot, kibontakoztatja a képzeletet, tapasztalatokat és ismereteket nyújt. A természet szeretetére, védelmére nevelés elsősorban a természetben szerzett élményekre épít. A természetes környezet tág teret biztosít a felfedezésre, a játékhelyzetek segítik a belső motivációt, a kísérletező tapogatózás során fejlődnek, finomodnak az érzékszervek, gazdagodnak az érzelmek, és fontos a közösségben megélt egyéni élmény is.

A művészet a valóság megismerésének egy sajátos formája. Lehetőséget teremt az élet szépségeinek, értékeinek felfedezésére. A reformpedagógiai mozgalmak is az ismeretek felhalmozása helyett az alkotóképesség fejlesztését, a szemléletes konkrét megismerést hangsúlyozták. A művészeti nevelésnek képessé kell tennie a gyerekeket a művészeti alkotások megértésére, átélésére, befogadására, de emellett ki kell alakítani bennük a vágyat, hogy maguk is alkossanak.

A gyerekekre elsősorban a képzeletükön és az érzelmeiken keresztül lehet hatni, mert amit megtapasztalnak és átélnak, mélyebb nyomot hagy bennük. Ezért úgy gondoljuk, hogy a természeti és művészet nevelés összekapcsolásával, egységes szemlélettel még sokoldalúbban tudjuk elősegíteni a gyerekek teljes személyiségének fejlődését.

Ennek egyik módja az iskolánkban elindult **Zöldmanó mozgalom**, melynek célja a természet megszerettetése, a környezettudatos szemlélet kialakítása. Ezekhez kreatív, alkotó feladatok is kapcsolódnak, melyek a művészeti nevelést szolgálják. A mozgalom keretében a gyerekek különböző próbákat választhatnak, melyek teljesítésével „Zöldmanókká” válhatnak.

Ilyenek például:

- Az év madarának tanulmányozása és ábrázolása szabadon választható technikával
- Aszfaltrajz készítése csoportosan, melynek témája a Föld napja
- „Kidobásra ítélt anyagokból” (flakonok, kupakok, dobozok stb.) játék készítése
A próba célja, hogy a gyerekek megtapasztalják, mint jelenhet az újrahasznosítás, mi mindenre lehet felhasználni egy „kidobásra ítélt” tárgyat.
- Bélyeg tervezése a természetvédelemmel kapcsolatban.

Múzeumbarát szakkör – múzeumpedagógiai foglalkozások

A szakkör keretében rendszeresen járnak a gyerekek különböző múzeumokba, ahol tárlatvezetés segítségével ismerhetik meg a kiállításokat, foglalkozásokon vesznek részt, és naplót vezetnek, melybe leírhatják, lerajzolhatják élményeiket. Aquincumban például tűzszekeret készítettek.

Kézműves szakkör

Természetes anyagok felhasználásával pl. termések, csuhé, fa, kavics... készítünk tárgyakat, képeket, melyekből kiállítást is rendezünk.

Barkácsdélután

Különböző kézműves technikákkal ismerkednek meg a gyerekek évszakokhoz vagy ünnepekhez kapcsolódóan. Forgószínpadszerűen haladnak a diákok osztályról osztályra, és mindenhol alkotnak valami szépet.

Kerámia szakkör

Hetente egy alkalommal keramikus vezeti be a tanulókat az agyagozás rejtjelmeibe. Gyönyörű kis alkotások kerülnek ki a kezük alól, amit égetés után ki is festenek.

Kreativitás verseny

Évek óta iskolánk rendezi meg a „Mozdulj rá” kerületi kreativitás versenyt.

A feladatok idén a **szürethez, szőlőhöz** kapcsolódtak, és mint mindig most sem a tárgyi tudás volt a fontos a feladatok megoldásához, hanem a *kreativitás, fantázia és a logika*. A gyerekek előzetesként azt a feladatot kapták, hogy készítsenek egy szüreti mulatságra szóló meghívót. A feladatok közt szerepelt versírás, „önéletrajz” szerkesztés, kiegészítés, tréfás szövegalkotás különböző feltételekkel, betűrejtvény, puzzle, szórejtvények, szüreti ételek kitalálása és asztali dísz készítése a szüreti bálra.

Olvasási verseny

Minden évben olvasási versenyt hirdetünk az alsó tagozat számára, ahol a gyerekek többféle meséből és gyerekregényből választhatnak. A verseny három fordulóból áll. Minden fordulóban rejtvényekkel, játékos szövegértési feladatokkal bizonyítják a tanulók, hogy a történetet elolvasták, megértették, és meseillusztrációkat készítenek a legjobban tetsző jelenetekről. A versenyt egy igazán kreativitást igénylő feladat zárja, könyvborítót kell tervezni és alkotni az adott történethez.

Ezek a lehetőségek a tanulási blokkokon kívül segítik a természeti és művészeti nevelés minél szélesebb körű, változatos megvalósulását.

Tanulási blokkok

Természetesen a tanulási blokkokban is nagy gondot fordítunk e két nevelési terület fejlesztésére. Igyekezünk egy témát minél több oldalról körbejárni. A kiinduló pontot az irodalmi szövegek adják. Pl. 2. osztályban A kisfiú, aki ibolyát látott című olvasmány megismerése után, a gyerekek különböző tevékenységek közül választhattak. Megismerkedhettek az ibolyával, mint növényvel, gyűjthettek róla érdekességeket, receptek közül válogathattak ibolyás finomságokat, tanulmányozhatták, milyen gyógyhatása van, elolvashatták, mit jelképez ez a növény, és elmesélték egymásnak, amit megtudtak. Ezek után lehetőségük volt arra, hogy különbözőképpen ábrázolják a már megismert ibolyát: színezhettek mandalát vagy készíthettek virágot gyűrt papírból.

Az iskolában töltött idő alatt igyekezünk olyan lehetőségeket kínálni a gyerekeknek, melyekből érdeklődésük szerint szemezgetve kibontakoztathatják tehetségüket, és a művészi eszközök segítségével a természettel is újszerű kapcsolatba kerülhetnek.

Ha mindaz, ami a kezekben, fejedben és szívedben egyesül, nos, az a művészet.

John Ruskin